

JAROSŁAW TULISZKA

SŁUPSK

HISTORYCZNO-PRAWNE ASPEKTY POWSTANIA URZĘDU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Policja polityczna jest potrzebna do bezpiecznego funkcjonowania każdego państwa. Dba o to, aby nikt nie zagrażał bytowi politycznej formy organizacji społeczeństwa. Nikt nie kwestionuje tej nielubianej przez społeczeństwo potrzeby. Trudno jednak znaleźć tych, którzy doceniają pracę funkcjonariuszy policji politycznej. Szczególną nienawiść żywią do niej ci, którzy są obiektem jej zainteresowania.

Służba Bezpieczeństwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, licząca w ostatnim okresie swojego istnienia około 25 tysięcy funkcjonariuszy, przez prawie 46 lat zaznaczyła mocno swoją obecność. Po 15 latach od likwidacji nie poszła w zapomnienie. Cały czas funkcjonuje żywo w polskim życiu politycznym i społecznym.

Służba Bezpieczeństwa powstała w 1944 r. pod nazwą Urząd Bezpieczeństwa Publicznego (dalej: UBP¹). Podstawą jej funkcjonowania, jak każdej policji politycznej, była konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Podmiotem jednak nie było państwo. Pod szyldem tego zadania UBP prowadził działania zmierzające do zniszczenia wszelkiej opozycji w stosunku do jednej partii politycznej – Polskiej Partii Robotniczej (dalej: PPR) oraz przeciwników wprowadzanego nowego ustroju.

Jednak nie dzieje UBP są przedmiotem tego artykułu. Pragnę przedstawić własny punkt widzenia na drobną, ale w moim przekonaniu istotną sprawę. Chcę zadać pytanie: na podstawie jakiego aktu prawnego powołano UBP? Wydaje mi się, że nie ma takiego aktu. Jeżeli jednak jest, to mam nadzieję na rzeczową i naukową dyskusję, która pozwoli na ostateczne wyjaśnienie tego problemu.

Zacznijmy jednak od historycznego aspektu powstania UBP.

Sytuacja polityczna, jaka wytworzyła się w trakcie trwania drugiej wojny światowej, stworzyła polskim komunistom szansę na zaistnienie w legalnych strukturach politycznych kraju, współrządzenia, a nawet samodzielnego rządzenia. Dała również Związkowi Radzieckiemu, a konkretnie Józefowi Stalinowi, możliwość zabezpieczenia granic własnego państwa poprzez stworzenie kordonu złożonego z państw

¹ Potocznie nazywany był Urzędem Bezpieczeństwa (UB).